

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 363/14</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **1 października 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **1 października 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o wysokość podstawy wymiaru składki

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **12 marca 2014 r.** sygn. akt **IV U 2651/13**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 363/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją z dnia 23 października 2013r. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe A. S. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w miesiącu sierpniu 2013r. wynosi (...) zł, a na ubezpieczenie zdrowotne 2908,13 zł.

W podstawie prawnej Zakład powołał art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 18 ust. 8, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., nr 205, poz. 1585 ze zm.), art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. nr 210, poz. 2135 z późn. zm.).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od 18 grudnia 2010r. Za miesiąc sierpień 2013r., sporządziła dokument rozliczeniowy, w którym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota w wysokości równej 9350,13 zł. W dniu 7 października 2013r. konto płatnika składek zostało zasilone dokumentem korygującym za sierpień 2013r. w ten sposób, iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe została obniżona do kwoty 904,86 zł.

Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej został wnioskodawczyni wypłacony zasiłek chorobowy od 4 sierpnia 2013r. do 20 października 2013r. Zasady zmniejszania podstawy wymiaru składek, o których mowa w art. 18 ust. 9 i ust. 10 w ocenie ZUS dotyczą jedynie najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W innych przypadkach brak jest podstaw do korekty raz zadeklarowanej podstawy wymiaru. Zdaniem ZUS - u właściwą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi kwota podana w dokumencie pierwszorazowym tj. 9350,13 zł.

Odwołanie od decyzji wniosła A. S. domagając się jej zmiany w części dotyczącej stwierdzenia, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne emerytalno-rentowe i wypadkowe jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą za VIII/ 2013 r. stanowi kwota 904,86 zł.

W uzasadnieniu odwołania stwierdziła, że skoro prawo do proporcjonalnego pomniejszenia podstawy wymiaru składek ustawodawca przyznał osobom deklarującym minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej takiego prawa nie można pozbawiać ubezpieczonych, którzy zadeklarowali wyższą podstawę wymiaru składek od minimalnych. Odmienna interpretacja, taka jaką prezentuje organ rentowy, prowadziłaby do nieuzasadnionego uprzywilejowania tych ubezpieczonych, którzy zadeklarowali podstawę wymiaru składek w minimalnej wysokości i w konsekwencji do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych. Dlatego normy art. 18 ust. 9 i ust. 10 ustawy systemowej nie odbierają ubezpieczonym, którzy zadeklarowali składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w rozmiarze przekraczającym ustawowe minimum, prawa do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składki w miesiącu, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniami, bądź w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca. Skoro prawo takie zachowują osoby deklarujące minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej winni z niego korzystać ubezpieczeni wnoszący składki wyższe od minimalnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

W uzasadnieniu odpowiedzi organ rentowy wskazał, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o s.u.s., co do zasady korekta w zakresie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osoby prowadzącej działalność jest dopuszczalna, gdy osoba ta opłaci składki od najniższej podstawy wymiaru i jednocześnie w tym miesiącu spełnia warunki do przyznania zasiłku z tytułu tego ubezpieczenia. Wówczas dokonuje się proporcjonalnego zmniejszenia najniższej podstawy poprzez jej podzielenie przez liczbę dni kalendarzowych danego miesiąca i pomnożenie przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. W innych przypadkach korekta raz zadeklarowanej podstawy wymiaru nie jest dopuszczalna.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 12 marca 2014r., sygn. akt IV U 2651/13 zmienił zaskarżoną decyzję ZUS Oddziału w R. stwierdzając, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe A. S. jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą za sierpień 2013r. wynosi 904,86 zł.

Sąd Okręgowy ustalił, że z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej A. S. zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 18 grudnia 2010r., przy czym w okresie od 18 grudnia 2010r. do 31 grudnia 2012r. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowiła zadeklarowana kwota nie niższa niż 30 % kwoty minimalnego wynagrodzenia. Za miesiąc sierpień 2013r. wnioskodawczyni sporządziła dokument rozliczeniowy, w którym podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalno - rentowe stanowiła kwota w wysokości równej 9350,13 zł.

Z kolei w dniu 7 października 2013r. konto płatnika składek zostało zasilone dokumentem korygującym za sierpień 2013r. w ten sposób, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe obniżono wnioskodawczyni do kwoty 904,86 zł. Dalej Sąd ustalił, że wnioskodawczyni został wypłacony zasiłek chorobowy od 4 sierpnia 2013r. do 20 października 2013r.

Dokonując oceny prawnej sprawy Sąd I instancji przytaczając przepisy ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) stwierdził, że za całkowicie chybiony należy uznać pogląd ZUS, iż płatnik składek deklarując wyższą podstawę wymiaru składek dobrowolnie pozbawia się możliwości pomniejszenia podstawy wymiaru składek w przypadku zaistnienia sytuacji przewidzianych w art. 18 ust. 9 i 10.

Wyrok powyższy zaskarżył apelacją pozwany organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 18 ust. 9 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie w sprawie proporcjonalnego pomniejszenia składki do osób płacących składkę wyższą niż najniższa podstawa wymiaru składki, podczas gdy brzmienie art. 18 ust. 9 u.s.u.s. zdaje się wskazywać, że prawo do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru w ww. przypadkach mają tylko te osoby prowadzące pozarolniczą działalność, które opłacają składki na ubezpieczenia społeczne od najniższej podstawy wymiaru składek (tj. 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału albo 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę).

Wskazując na podstawy apelacji organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelacji wskazał, że zasady zmniejszania podstawy wymiaru składek, o których mowa w art. 18 ust. 9 i ust. 10 dotyczą jedynie najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. W innych przypadkach, brak jest podstaw do korekty raz zadeklarowanej podstawy wymiaru. Ponieważ wnioskodawczyni wykazała podstawę wymiaru składki wyższą niż minimalna nie może mieć do niej zastosowania zasada proporcjonalnego zmniejszenia składek. Nieuprawnione jest stanowisko Sądu, które wykazuje, że płatnik składek, który wykazuje wyższą podstawę wymiaru składek, jest także uprawniony, wedle tego przepisu do pomniejszenia podstawy wymiaru tej składki. Organ rentowy wskazał, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o s.u.s., co do zasady korekta w zakresie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne osoby prowadzącej działalność jest dopuszczalna, gdy osoba ta opłaci składki od najniższej podstawy wymiaru i jednocześnie w tym miesiącu spełnia warunki do przyznania zasiłku z tytułu tego ubezpieczenia. Wówczas dokonuje się proporcjonalnego zmniejszenia najniższej podstawy poprzez jej podzielną przez liczbę dni kalendarzowych danego miesiąca i pomnożenie przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu (art. 18 ust. 9 i 10 ustawy o sus).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i dlatego podlega oddaleniu.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy były bezsporne .

Istota sporu sprowadzała się do właściwej interpretacji art. 18 ust. 9 i 10 w związku z ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Sąd Apelacyjny podziela argumentację prawną przedstawioną przez Sąd I instancji, a pogląd organu rentowego, że proporcjonalne obniżenie podstawy wymiaru składek dotyczy wyłącznie osób prowadzących działalność gospodarczą, które zadeklarowały kwotę najniższej podstawy wymiaru składek uznaje za chybiony.

Wskazać należy, że art. 18 ust. 8 zawiera generalną zasadę, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne emerytalne i rentowe osób prowadzących działalność gospodarczą stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na dany rok kalendarzowy. Wyjątki od powyższej zasady ustawodawca wskazał w ust. 9, który stanowi, że za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku.

Prawidłowa interpretacja ust. 9 i 10 art. 18 ustawy systemowej wskazuje, że nie chodzi o zawężanie możliwości proporcjonalnego pomniejszenia jedynie najniższej podstawy wymiaru składek, ale podkreślenie, że nawet najniższa podstawa wymiaru podlega proporcjonalnemu pomniejszeniu. Skoro prawo do proporcjonalnego pomniejszenia podstawy wymiaru składek ustawodawca przyznał osobom deklaruującym minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej takiego prawa nie mógł pozbawiać ubezpieczonych, którzy zadeklarowali wyższą podstawę wymiaru składek od minimalnych.

Wskazać należy, że odmienna interpretacja, taka jaką prezentuje pozwany, prowadziłaby do nieuzasadnionego uprzywilejowania tych ubezpieczonych, którzy zadeklarowali podstawę wymiaru składek w minimalnej wysokości i w konsekwencji do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 3 maja 2013r., sygn. akt III AUa 1510/12).

Pogląd strony apelującej, iż płatnik składek deklarując wyższą podstawę wymiaru składek nie ma prawa do korekty raz zadeklarowanej podstawy wymiaru należy uznać za całkowicie chybiony, ponieważ pozbawia się możliwości pomniejszenia podstawy wymiaru składek w przypadku zaistnienia sytuacji przewidzianych w art. 18 ust. 9 i 10.

Dodatkowo wskazać należy na treść art. 2a ust. 1 i 2 ustawy systemowej, który statuuje zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, dotyczącą przede wszystkim objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania składek i obliczania ich wysokości.

W odniesieniu do zarzutu apelacji dotyczącego terminu wskazanego w art. 41 ustawy systemowej, w ciągu którego płatnicy mają dokonać korekty wysokości zadeklarowanych składek wskazać należy, że w ocenie Sądu Apelacyjnego termin określony w art. 41 ust. 7 jest terminem instrukcyjnym i jego przekroczenie nie rodzi dla płatników negatywnych skutków.

Stosownie do art. 41 ust. 7a płatnik składek jest zobowiązany złożyć imienny raport miesięczny korygujący o którym mowa w ust. 6 w terminie

7 dni od stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie. Zgodnie z art. 41 ust. 7 płatnik jest obowiązany dokonać sprawdzenia prawidłowości danych przekazanych do zakładu w imiennym raporcie miesięcznym, dotyczącym danego roku kalendarzowego, nie później niż do 30 kwietnia następnego roku.

Przyjęcie tezy o prekluzyjności wskazywanego terminu prowadziłoby do szeregu rozwiązań sprzecznych z przepisami ustawy systemowej. Podobne stanowisko zaprezentował Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 1 grudnia 2009 r. sygn. III AUa 585/09, a Sąd Apelacyjny orzekający w niniejszej sprawie w całości podziela wywody prawne zaprezentowane w uzasadnieniu powyższego orzeczenia, wskazujące na brak podstaw do przyjęcia prekluzyjności terminu z art. 47 ust. 7 ustawy systemowej.

Konsekwencją powyższego stanowiska jest przyjęcie, iż wnioskodawczyni miała pełne prawo do korekty imiennego raportu miesięcznego przy czym w korzystaniu z tego prawa nie była ograniczona terminem wynikającym z art. 41 ust. 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dlatego, wobec braku podstaw prawnych apelacja pozwanego organu rentowego jako nieuzasadniona podlega oddaleniu. na podstawie art. 385 k.p.c.

.